

K ekonomickému a politickému vývoji Německé demokratické republiky v sedmdesátých letech 20. století

(Pavel Szobi)

Abstrakt

Práce se zabývá ekonomickým vývojem Německé demokratické republiky v sedmdesátých letech 20. století. Charakterizuje základní prvky reálného socialismu a realizaci hlavní strategie SED ve sledovaném období, tzv. Jednoty hospodářské a sociální politiky. Posuzuje její jednotlivé aspekty a vliv na politickou stabilitu režimu. Na základě zhodnocení energetické politiky, zahraničního zadlužení a s tím souvisejícího nedostatku devizových prostředků analyzuje dopad na národní hospodářství. Hlavní příčinu zásadní krize režimu autor neshledává v ekonomických neúspěších, nýbrž v diktatuře jako takové. Omezování lidských a občanských práv společně s porovnáváním životní úrovně se Spolkovou republikou Německo vedly ke zvýšení výdajů na sociální politiku a rozsáhlém subvencování tzv. konzumního socialismu. To umožnilo NDR dočasně politicky stabilizovat, zároveň však zvýrazňovalo základní nedostatky centrálního plánování a oslabovalo ekonomiku. Moderní konzumní společnost nevznikla a docházelo k nedostatkům v zásobování obyvatelstva, což práce dokumentuje na příkladě tzv. kávové krize. Autor dochází k závěru, že tyto příznaky předznamenávaly období stagnace v osmdesátých letech, v konečném důsledku však stabilita a samotná existence režimu závisela na Sovětském svazu a jeho zájmu NDR podporovat.

Klíčová slova: Německá demokratická republika, reálný socialismus, hospodářská politika, pečovatelská diktatura, konzumní společnost